

با وجود جنگ تمام عیار رسانه‌های فارسی زبان بیگانه و غرب‌گرا اما منافع قابل توجه سفر رئیس جمهور به روسیه برای کشور قابل توجه بود. پس از این سفر بود که وزارت خارجه روسیه اعلام کرد تهران و مسکو در حال کار و تلاش برای ایجاد یک مکانیزم به منظور محافظت از مبادلات تجاری و مالی از خطر تحریم‌ها هستند. همچنین این کشور خبر داد که مسکو مقید به هیچگونه ممنوعیت برای همکاری‌های فنی و نظامی با تهران نیست. این صحبت‌ها چند روز پس از سفر آیت‌الله رئیسی به مسکو و گفت‌وگوهای سه ساعته با پوتین رخ داده است

نقطه عطف روابط تهران و مسکو

روابط ایران و روسیه نیز بشدت نیاز خود به ترمیم و گسترش را نشان داده است. در راستای همین مسأله رئیس جمهور روسیه پس از قدرت گرفتن دولت جدید در ایران از اولین رؤسای جمهوری بود که مکرراً از آیت‌الله رئیسی برای سفر به این کشور دعوت کرد. به همین دلیل رئیس جمهور کشورمان همراه با هیأتی اقتصادی ۲۹ دیماه وارد مسکو شد. برخلاف پروتکل‌های روسیه که تنها معاون وزیر خارجه این کشور برای استقبال به فرودگاه می‌رود، حضور وزیر انرژی این کشور برای استقبال نشان داد که مقامات مسکو هم از رویکرد دیپلماسی اقتصادی دولت در ارتباط با کشورشان استقبال کرده‌اند.

همکاری‌های بدون مانع و بدون محدودیت

با وجود جنگ تمام عیار رسانه‌های فارسی زبان بیگانه و غرب‌گرا اما منافع قابل توجه این سفر برای کشور قابل توجه بود. پس از این سفر بود که وزارت خارجه روسیه اعلام کرد تهران و مسکو در حال کار و تلاش برای ایجاد یک مکانیزم به منظور محافظت از مبادلات تجاری و مالی از خطر تحریم‌ها هستند. همچنین این کشور خبر داد که مسکو مقید به هیچگونه ممنوعیت برای همکاری‌های فنی و نظامی با تهران نیست. این صحبت‌ها چند روز پس از سفر آیت‌الله رئیسی به مسکو و گفت‌وگوهای سه ساعته با پوتین رخ داده است. با وجود این تحولات و دیگر رخدادها در سیاست خارجی یک‌سال گذشته می‌توان گفت ایران با پیوستن به شانگهای و در آینده نزدیک بریکس، گسترش همکاری‌های منطقه‌ای و آسیایی و خارج کردن برجام از محور مسائل سیاست خارجی کشور به اصلاحات اساسی دست زده و در زمان اندک توانسته توفیقات فراوانی را نصیب کشور کند.

اعلام موضع علیه یکجانبه‌گرایی امریکا پرداخته و رسماً اعلام کنند این فشارها و تحریم‌ها را نادیده خواهند گرفت.

امضای سند همکاری در زمان تحریم

هر چند دولت سابق با فرستادن پرونده همکاری راهبردی ایران و چین به بایگانی دست به یک فرصت سوزی دیپلماتیک و اقتصادی زد و سال‌ها امضای یک سند همکاری را به تعویق انداخت اما بالاخره این سند ۲۵ ساله، پس از پنج سال، در هفتم فروردین ۱۴۰۰ به امضا رسید. این موضوع در شرایطی رخ داد که امریکایی‌ها همچنان کارزار فشار حداکثری علیه کشورمان را پیگیری می‌کردند. همین اتفاق باعث شد تا جوابیدن بلافاصله ابراز نگرانی کند و بگوید سال‌ها نگران اتفاق افتادن چنین همکاری بوده است.

شروع روند اجرایی شدن سند ۲۵ ساله

با تغییر دولت در سال ۱۴۰۰ و توجه ویژه به توازن در سیاست خارجی بر اساس نگاه به شرق، همزمان با مذاکرات وین روابط با قدرت‌های غیرغربی جهان در دستور کار قرار گرفت. این قدرت‌ها نیز با استقبال از دولت سیزدهم زمینه بیشتر ی را برای همکاری‌های منطقه‌ای، امنیتی، اقتصادی و... فراهم کردند که چراغ سبز آن در عضویت ایران در شانگهای داده شد و به اعلام اجرایی شدن سند ۲۵ ساله رسید. در جریان سفر وزیر امورخارجه کشورمان به پکن که در اواخر دیماه انجام شد ایران و چین به طور رسمی اجرایی شدن سند همکاری ۲۵ ساله را اعلام کردند. پس از آن وزیر اقتصاد اعلام کرد تفاهمنامه ۲۵ ساله ایران و چین باید در هر کدام از بخش‌ها به قراردادهای مشخصی برسد که در ماه‌های اخیر وزارتخانه‌های مختلف درگیر آن بودند و به مرور در حال نهایی‌شدن است.

سیاسی و اقتصادی این کشور در نظام بین‌الملل، قدرت قابل توجه پکن در تولید کالا و ارائه خدمات مربوط به سرمایه‌گذاری و عدم پیش‌شرط‌های سیاسی و منطقه‌ای و دفاعی در روابط دو جانبه با ایران (برخلاف آنچه غرب از ایران انتظار دارد) از دیگر ویژگی‌های مثبت در دیدگاه ایران نسبت به چین است که زمینه‌ساز همکاری دو کشور بوده است.

همکاری پکن با تهران در سال‌های تحریم

چین همواره از کشورهایی بوده است که در مقابل یکجانبه‌گرایی امریکا ایستاده است. این مسأله به یکی از اشتراکات تهران و پکن بدل شده است. این کشور در حالی به‌صورت رسمی و غیر رسمی از ایران نفت می‌خرد که امریکایی‌ها از این مسأله عصبانی هستند. چین معتقد است امریکا باید به توافقنامه‌های بین‌المللی و تصمیمات جمعی احترام بگذارد و از هژمون طلبی دست بردارد. این رویکرد نزدیک شدن دو کشور ایران و چین را در برداشته است. علاوه‌بر خرید نفت و داد و ستدهای اقتصادی، زمانی که غربی‌ها از همه‌گیری بحران کرونا سوءاستفاده کرده و از رسیدن واکسن به کشورمان جلوگیری می‌کردند تا آن را تبدیل به اهرم فشار علیه کشورمان کنند، واردات واکسن از چین توانست تا حد قابل توجهی ایران را در مقابله با ویروس کووید-۱۹ یاری دهد. لازم به ذکر است که چین برای ایستادگی در برابر یکجانبه‌گرایی امریکا و تثبیت جهان چندقطبی به جای تک قطبی حاضر به پرداخت هزینه آن هم شده است و تعدادی از شرکت‌ها و بانک‌های این کشور با تحریم روبه رو شدند.

نکته جالب آنکه در تحریم‌هایی که امریکایی‌ها در ماه‌های اخیر وضع کرده‌اند نام چندین شرکت چینی به چشم می‌خورد. همین مسأله باعث شد تا مقامات چین صریح‌تر از همیشه به